نام ونام خانوادگی:	**بسمه تعالی** **سازمان آموزش و پرورش استان هرمزگان** **مدیریت آموزش و پرورش شهرستان رودان** **دبیرستان نمونه دولتی عترت**	**درس : فارسی ۳** **نوبت اول**	**محل مهر**
نام پدر:		**تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۱۰/۱۳**	
پایه : دوازدهم **رشته تحصیلی :** تجربی - ریاضی		**زمان: ۸۰ دقیقه**	
دبیر : خـــانم زارعـــی		**صفحات : ۳**	

ردیف	شـــــــــــــــــرح ســـــــــــــــــوالات	بارم
	قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	با توجه به متن معنای واژه های مشخص شده را بنویسید الف) جزیره ها مثل وصله بر طیلسان آبی مدیترانه دوخته شده است ب) خسته از نشئه ی پاک آن اسرا به خواب رفتم ج) پروانه قوت از عشق آتش خورد د) زین بی خردان سفله بستان/ داد دل مردم خردمند	۱
۲	با توجه به معنی،از میان واژه های هم آوا، واژه درست را انتخاب کنید. الف) یکی از صاحب دلان در (بهر – بحر) مکاشفت مستغرق شده ب) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است/ ما را (فراغتی – فراقتی) است که جمشید جم نداشت ج) درحوزه ی درس مرحوم حاجی ملا هادی(اصرار - اسرار) مقامی بلند داشت	۰/۷۵
۳	در عبارت‌های زیر، املای سه واژه نادرست است، درست هر یک را بنویسید. الف) تابستان وصال که هر سال ما را از قربت زندان شهر به میهن آزاد و دامن گسترمان می برد ب) همه به هم زُل زدیم و اگر در دشت مین گزاری کرده بودیم خیالمان راحت بود ج) پس از عزیمت رضاشاه همه ی تبعیدی ها به ایل و اشیره ی خود بازگشتند همه بی تصدیق بودند؛ به جز من	۰/۷۵
۴	در گروه کلمه های زیر، دو مورد نادرستی املایی وجود دارد؛ شکل درست هر یک را بنویسید. « فخر و مباهات، سوء هاضمه ،کَهر و کُرند،حدّ و حسر ، ، مأوا و پناهگاه ، کافور و ظماد ، فرّاش باد صبا»	۰/۵
۵	نوع حذف را در هر یک از موارد زیر بنویسید. الف) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان ب) گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد/ بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی	۰/۵
۶	نقش دستوری واژه مشخص شده را بنویسید. بنده همان به که ز تقصیر خویش/ عذر به درگاه خدای آورد	۰/۲۵
۷	در بیت:« محتسب مستی به ره دید و گریبانش گرفت/ مست گفت: ای دوست، این پیراهن است، افسار نیست » چند مفعول به کار رفته است ؟	۰/۲۵
۸	در عبارات زیر ، وابسته ی وابسته ، از نوع « صفت مضافٌ الیه » را مشخص کنید. الف) پول نقد کم بود. مزه ی شیرینی های بادوباران خورده را هنوز زیر دندان دارم ب) از بیم عقرب جراره ی دموکراسی به مار حکومت سرهنگ ها پناه بردند	۰/۵
۹	با توجه به بیت:« فکری ای هم وطنان در ره آزادی خویش/بنمایید که هرکس نکند مثل من است » به پرسش ها پاسخ دهید. الف) بیت در قالب چند جمله ی مستقل می باشد ؟ ب) وابسته ی وابسته را در بیت یافته و نوع آن را بیان کرده و نمودار پیکانی آن را رسم کنید؟	۱
۱۰	با توجّه به دو بیت زیر، درستی یا نادرستی هریک از موارد داده شده را تعیین کنید. ای مادر سرسپید بشنو / این پند سیاه بخت فرزند در پیشگاه اهل خرد نیست محترم / هرکس که فکر جامعه را محترم نداشت الف) در گروه اسمی، «این پند سیاه بخت فرزند« وابسته ی وابسته وجود دارد. درست نادرست	۰/۵

www.Kamoon.ir

	ب) در بیت دوم ، دو ترکیب وصفی و دو ترکیب اضافی وجود دارد. درست نادرست	
۱۱	کدام گروه اسمی مطابق الگوی « اسم + صفت+ مضافٌ الیه » نیست ؟ الف) لحظات اول عملیات ب) تدبیر حساب شده ی فرمانده ج) احداث خاکریز دوجداره د) مرحله ی دوم کار	۰/۲۵
۱۲	با الگوی « نهاد + مفعول + مسند+ فعل » یک جمله بسازید.	۰/۲۵
۱۳	نوع حرف « را »در عبارات زیر چه می باشد؟ الف) گفت: «تا داروغه را گوییم در مسجد بخواب» ب) کان سوخته را جان شد و آواز نیامد	۰/۵
	قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۱۴	هر یک از آثار در قسمت(الف) با کدام صاحب اثر در قسمت (ب) ارتباط دارد؟ به هم وصل کنید. (در قسمت (ب) یک مورد اضافه است)	۰/۷۵

الف	ب
۱) کلیله و دمنه	احمد عربلو
۲) بخارای من ایل من	نصرالله منشی
۳) مثل درخت در شب باران	محمد بهمن بیگی
	م.سرشک

۱۵	در میان آثار زیر، نام پدیدآورنده چند اثر در مقابل آن نادرست نوشته شده است؟ قصه شیرین فرهاد: نظامی گنجوی *** روایت سنگرسازان ۲ : عیسی سلمانی *** فیه مافیه :سعدی **** فی حقیقت العشق : شهاب الدین سهروردی **** تمهیدات: ابوسعید ابوالخیر **** از پاریز تا پاریس: باستانی ۱)یک ۲) دو ۳)سه ۴)چهار	۰/۲۵
۱۶	ابیا ت زیر را تکمیل کنید. الف) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی/ ..... ب)آیینه ی نگاهت ..... صبح و ساحل / لبخند گاهگاهت ، ..... ستاره باران	۱
۱۷	آرایه های کدام گزینه همگی در دو بیت زیر وجود دارند؟ تا وارهی از دم ستوران / وین مردم نحس دیومانند با شیر سپهر بسته پیمان/ با اختر سعد کرده پیوند الف) استعاره-تشخیص- تشبیه - حسن تعلیل ب) مجاز- حس آمیزی- تشبیه- تشخیص ج) حس آمیزی- اغراق- استعاره- حسن تعلیل د) مجاز- اغراق- واج آرایی- جناس	۰/۲۵
۱۸	آرایه های ادبی عبارات زیر را توضیح دهید.(برای هر کدام دو مورد) الف) آن باغ پراز گل های رنگین شعر و خیال در سموم سرد این عقل بی درد و بی دل پژمرد ب) یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می برد	۱
۱۹	در بیت زیر آرایه های خواسته شده را مشخص کنید. زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر/ بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست تشبیه: کنایه: تشخیص:	۰/۷۵
۲۰	آرایه ی بارز موجود در گروه (ب) را به بیت مربوط در گروه (الف) وصل کنید. (در قسمت (ب) یک مورد اضافه است)	۱

الف	ب
۱) در مکتب حقایق پیش ادیب عشق/ هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی	حس آمیزی
۲) سرّ من از ناله ی من دور نیست/ لیک چشم و گوش را آن نور نیست	اسلوب معادله
۳) کاوس کیانی که کی اش نام نهادند/ کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند	حسن تعلیل
۴) دل چو بیرون رود از جسم ، تماشا دارد/ بی صدف گوهر شهوار نماید خود را	جناس همسان
	تشبیه

www-kanoon-ir

قلمرو فکری (۸ نمره)		
۲۱	مفهوم بیت : « از دست و زبان که برآید / کز عهده ی شکرش به درآید» چیست؟	۰/۵
۲۲	دو بیت زیر بیان کننده ی چه مفهوم مشترکی هست؟ همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ / همچو نی دمساز و مشتاقی که دید زر ستانم از گدایان بخش بر شاهان کنم/ هم زرم هم زرطلب، هم پادشاهم هم گدا	۰/۵
۲۳	مفهوم کنایات زیر را بنویسید. الف) حلقه به در کوفتن: ب) سر کار گذاشتن:	۰/۵
۲۴	مفهوم کلّی عبارت زیر با کدام گزینه مناسبت دارد؟ « چون من در آن حضرت رسم و تاب آفتاب آن جمال بر من زند، مرا از خود یاد نیاید، از تو چون یاد کنم » الف) در کوی تو گم شد پی عشّاق به یک بار/ آن جاکه تویی از دو جهان نام و نشان نیست ب) تو را که در نظر آمد جمال طلعت خویش/ حقیقت است که دیگر نظر به ما نکنی	۰/۲۵
۲۵	مفهوم مصرع زیر به کدام پدیده ی اجتماعی اشاره دارد؟ گفت: جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست.	۰/۵
۲۶	تعریف:«کمال توجه بنده به حق و یقین بر اینکه خداوند در همه ی احوال، عالم بر ضمیر اوست» مربوط به کدام اصطلاح عرفانی است؟ الف) اشتیاق ب)معاملت ج)مکاشفت د)مراقبت	۰/۲۵
۲۷	معنای واژه ی « همت» را درابیات زیر بنویسید. الف) هر که را یک ذره همت داد دست/ کرد او خورشید را زآن ذره پست ب) بهر آسایش سخن کوتاه کن/ در عوضمان همّتی همراه کن	۰/۵
۲۸	بیت : « نی حدیث راه پر خون می کند/ قصّه های عشق مجنون می کند » به چه مفهومی دلالت دارد؟	۰/۵
۲۹	مصرع:« همه بیشی تو بکاهی، همه کمّی تو فزایی» به کدامین آیه اشارت دارد؟	۰/۵
۳۰	عبارات زیر را به نثر روان بازگردانی کنید. . الف) حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب ب) آخرین چراغ امپراتوری روم را موسولینی روشن کرد که دولت مستعجل بود پ) اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده ت) واصفان حلیه ی جمالش به تحیّر منسوب	۲
۳۱	ابیات زیر را به نثر روان بازگردانی کنید. . الف) لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید / مگر از آتش دوزخ بُوَدش روی رهایی ب) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت / آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند پ) آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم / ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است ت) از سیم به سر یکی کله خود / زآهن به میان یکی کمربند.	۲

نمره به عدد	نمره به حروف	نام و نام خانوادگی مصحح	تاریخ و امضاء